

Symposium “Ondersteboven” 26 juni 2015

“Analyse van het huidige geldsysteem” door drs. Martijn Jeroen van de Linden,
afd. Economics of Technology and Innovation, TU Delft

Plaats geldcreatie onder publiek bestuur en breng het schuld- en rentevrij in omloop

Het debat over de toekomst van ons financieel-economische systeem verloopt verwonderlijk. Zeven jaar na het uitbreken van de financiële crisis krijgt het probleem met geldcreatie door private banken veel te weinig aandacht. Veel mensen weten zelfs nog steeds niet dat private banken nieuw geld scheppen wanneer zij leningen verstrekken. Ruim 95% van al het geld in westerse landen – al het girale geld, het digitale geld op uw rekening – is momenteel op deze manier gecreëerd door banken als ING, Rabobank en ABN AMRO. De overige 5% is cash.

Tegenover al dit girale geld staat bankschuld waarover rente moet worden betaald. Dit betekent in feite dat 95% van de geldhoeveelheid wordt ‘gehuurd’ van private winstmaximaliserende banken tegen het geldende rentetarief. Dit is onnodig en kan anders. Daarnaast heeft de financiële crisis ons geleerd dat de optelsom van alle afwegingen van afzonderlijke private banken niet leidt tot de optimale maatschappelijke geldhoeveelheid (en hoeveelheid schulden) en zelfs kan leiden tot een ineenstorting van het financieel systeem en langdurige economische malaise.

Internationaal groeit de kritiek op private geldcreatie.¹ Dit uit zich in de roep om monetaire hervorming. Monetaire hervormers zien de geldsomloop als nutsvoorziening. Ze willen dat deze transparant en verantwoord wordt beheerd en dienstbaar wordt aan het algemeen welzijn, en stellen voor het bestaande girale geld (gebaseerd op bankschuld) door ‘echt geld’ (volgeld) te vervangen. Volgeld wordt door een onafhankelijke macht binnen de staat – een monetaire autoriteit – schuld- en rentevrij gecreëerd. Invoering van volgeld gaat gepaard met afschaffing van geldschepping door private banken. Dit wordt wel aangeduid met *100% reserve banking, full reserve banking of sovereign money*. Daarmee wordt bedoeld dat al het geld op bankrekeningen gaat samenvallen met ‘echt geld’ (volgeld). De monetaire autoriteit bepaalt hoeveel geld er in omloop moet zijn en gaat de geldhoeveelheid direct sturen. Via een onconditioneel inkomen of duurzame investeringen wordt het geld in omloop gebracht. Commerciële banken gaan werken met het geld dat de monetaire autoriteit daartoe beschikbaar stelt (volgeld) en creëren niet langer zelf geld. Om publieke geldcreatie hoog op de politieke agenda te krijgen hebben wij begin dit jaar het burgerinitiatief Ons Geld gelanceerd. Het burgerinitiatief stelt voor geldcreatie onder publieke bestuur te plaatsen te laten in plaats van commercieel uit te baten. Inmiddels hebben 115.000 mensen het burgerinitiatief ondertekend en zijn de handtekeningen aangeboden aan de Tweede Kamer. We hopen dat onze politici op korte termijn publieke geldcreatie bespreken en onderzoeken. Op termijn dient er een democratisch besluit genomen te worden over de inrichting van ons geldstelsel. Volgeld is een goed alternatief. ICT en digitalisering bieden daarnaast mogelijkheden het geldstelsel democratischer, stabiel en transparanter in te richten. Laten wij dit doen.

Martijn Jeroen van der Linden, mede-initiatiefnemer burgerinitiatief Ons Geld, bestuurslid Stichting Ons Geld, onderzoeker en promovendus TU Delft/ Economie van Innovatie en Technologie, juni 2015

¹ Zie o.a. <http://internationalmoneyreform.org/>